

شیوع و عوامل خطرزای فرورفتن تصادفی سوزن در پرسنل شهرداری تهران ۱۳۸۴

سید موید علویان^۱ - محسن امینی^۱ - محمد دزفولی نژاد^۲ - شروین آثاری^{۳*}

۱- متخصص داخلی، فوق تخصص بیماری های گوارش و کبد، دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله

۲- فوق لیسانس انگل شناسی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله - واحد تحقیقات بالینی

۳- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله - واحد تحقیقات بالینی

* نشانی برای مکاتبه: خیابان کامرانیه، خیابان شهید معصومی، پلاک ۹، ۸۱۲۶۴۱۵۰، assarish@yahoo.com

دریافت مقاله: تیر هشتاد و پنج پذیرش برای چاپ: آبان هشتاد و پنج

چکیده

مقدمه: فرورفتن تصادفی سوزن یا Needle Stick Injury یکی از خطرات حین کار بسیاری از مشاغل است. با توجه به شیوع بالای هپاتیت ویروسی در کشور ما در جمعیت عمومی، NSI می تواند باعث انتقال این ویروس در جامعه شود. از طرفی دفع غیر بهداشتی زباله ها در بسیاری از کشورها و خصوصا در ایران، خطرات ناشی از NSI را دو چندان می کند. همچنین این احتمال وجود دارد که رفتگران بدلیل برخورد مستقیم با زباله ها، در معرض خطر بیشتر NSI باشند. مطالعه حاضر با هدف بررسی شیوع NSI و عوامل خطرزای آن در کارمندان شهرداری تهران انجام شد.

روش ها: تحقیق حاضر یک پژوهش مقطعی- توصیفی است. نمونه مورد بررسی شامل ۳۱۲۷ نفر از کارمندان شهرداری تهران بود که در سال های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به صورت سرشماری انتخاب شدند. تمامی نمونه ها از نظر متغیرهای دموگرافیک (شامل جنس، سن، وضعیت تاهل، سطح تحصیلات، شغل)، عوامل خطرزای هپاتیت (شامل تزریق خون، اعتیاد تزریقی، عمل جراحی، هرگونه مداخله دندانپزشکی، تماس جنسی خارج از چارچوب خانواده، مسافرت خارج از کشور، حجامت، خالکوبی، فرورفتن سرنگ مشکوک در بدن، زندان، اسارت جنگی، مجروحیت جنگی)، و سابقه بیماری (شامل زردی، ابتلا به هپاتیت در خود فرد، ابتلا به هپاتیت در خانواده درجه یک، ابتلا به بیماری کبدی در خانواده درجه یک، و مصرف سیگار) مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته ها: از کل افراد مورد بررسی، ۱۵ نفر (۰/۵٪) دارای سابقه NSI بودند. شیوع NSI در رفتگران (۱۶/۲٪) در مقایسه با سایر افراد (۲/۰٪) ۸۱ برابر بیشتر بود ($p=0/001$). شیوع NSI در افراد دارای سطح تحصیلات کمتر ($p=0/030$)، افراد دارای سابقه زردی ($p=0/010$)، ابتلاء به هپاتیت ($p=0/001$)، سابقه ابتلا به هپاتیت در خانواده درجه یک ($p=0/001$)، سابقه ابتلا به بیماری کبدی در خانواده درجه یک ($p=0/004$) به میزان معنی داری بیشتر بود. ارتباط معنی دار آماری بین NSI و سن ($p=0/368$)، جنس ($p=0/980$) و مصرف سیگار ($p=0/356$) مشاهده نشد.

نتیجه گیری: رفتگران در معرض افزایش (۸۱ بار بیشتر) خطر NSI هستند. همچنین مطالعه حاضر میزان تحصیلات کمتر را به عنوان یک عامل خطرزای NSI نشان داد. سابقه بیشتر زردی، سابقه ابتلا به هپاتیت در خانواده درجه یک، سابقه ابتلا به بیماری کبدی در خانواده درجه یک در افراد دارای سابقه NSI، ممکن است ناشی از ابتلای به ویروس های هپاتیت باشد، که به مطالعات آتی نیازمند است. بر اساس این مطالعه، نه تنها ضرورت توجه به دفع بهداشتی زباله ها و نیز آموزش افراد در معرض خطر مورد تاکید قرار می گیرد، بلکه غربالگری افراد پرخطر شامل رفتگران لازم به نظر می رسد.

کلید واژه ها: Needle stick Injury، شیوع، عوامل خطر ساز، رفتگر

مقدمه

HIV، HCV، HBV اشاره کرد (۵). خطر انتقال عفونت توسط جراحات با سوزن در هر ۱۰۰ مورد جراحی برای HIV، HCV و HBV به ترتیب برابر ۳/۰ و ۳۰ تخمین زده شده است (۶). لانیفر و همکارانش نیز نشان دادند که بیش از ۲۰٪ از کارکنان ناقل HBV سابقه جراحی هنگام کار را به خاطر می آورند (۷).

فرورفتن تصادفی سوزن یا Needle Stick Injury یکی از خطرات حین کار بسیاری از مشاغل است (۱). از هر ۱۰۰۰ کارمند مراکز درمانی، ۱۴ تا ۸۳۹ نفر این حوادث را تجربه کرده اند (۲).

NSI یکی از راههای انتقال بسیاری از بیماریهای منتقله از راه خون می باشد (۳، ۴). از جمله مهمترین آنها می توان به بیماریهای ویروسی از قبیل